

ANDERS CHYDENIUS
SÄÄTIÖ • STIFTELSE • FOUNDATION

Anders Chydenius stiftelse

Verksamhetsberättelse 2007

Stiftelsen har strävat efter att öka kunskapen om Anders Chydenius som en förespråkare för öppenhet inom ekonomi och förvaltning – för offentlighetsprincipens och den klassiska liberalismens del rentav som en internationellt sett betydelsefull banbrytare. Stiftelsen har utvecklat sin verksamhet under det gångna året i enlighet med de strategiska riktlinjer som styrelsen dragit upp under föregående år.

Tyngdpunkten för stiftelsens verksamhet under år 2007 har varit att fortsätta projektet med utgåvan av Anders Chydenius samlade verk, inleda firandet av informationsfrihetens dag samt stiftelsens pro gradu-stipendieverksamhet och delta i firandet av jubileumsåret för Finlands självständighet (sommarseminarium och publikation).

Såväl seminariet i samband med att "informationsfrihetens dag", som firades för första gången som i all synnerhet utdelningen av en Chydenius-medalj till **Linus Torvalds** har gett stiftelsen mycket publicitet och ökat intresset för Chydenius och syftet med stiftelsen.

Bidrag till vetenskapligt arbete och samlingsutgåvan

Stiftelsen har bidragit till vetenskapligt arbete som står i samklang med dess syfte.

Stipendier pro gradu

Under verksamhetsåret inledde stiftelsen sin stipendieverksamhet och delade ut stipendier för avhandlingar pro gradu. Stipendier kunde sökas för historisk forskning om Anders Chydenius och hans miljö eller för forskning kring frågor i dagens samhälle som var viktiga för Anders Chydenius. Här prioriterades frihet och ansvar inom marknadsekonomin samt öppenhet inom förvaltningen och informationsfrihet (Freedom of information).

Fyra stipendier på 1000 euro beviljades följande personer:

- **Jonas Ahlskog**, Åbo Akademi, Idéhistoria: Utnyttjandet av frihandelsideologin för att legitimeras avskaffandet av slavhandeln i det brittiska imperiet 1788-1807

ANDERS CHYDENIUS

SÄÄTIÖ • STIFTELSE • FOUNDATION

- *Johanna Nuojua*, Uleåborgs universitet, Informationsbehandling: Samhällelig planering och medborgarnas möjligheter till delaktighet.
- *Krista Sormunen*, Helsingfors finska handelshögskola, Internationell företagsamhet: Företagens samhällsansvar under förhållanden som präglas av komplicerade globala distributionskedjor.
- *Kirsi Juva*, Helsingfors universitet, Statsvetenskap: De finländska företagens intressebevakning inom Europeiska unionen.

Samlingsutgåvan

Det viktigaste projektet för att stöda vetenskapligt arbete under år 2007 var redigeringen av en vetenskaplig utgåva av Anders Chydenius samlade verk. Det handlar om ett femårigt projekt i syfte att ge ut Anders Chydenius samlade verk såväl i original som i översättning till finska och i urval på engelska. Publiceringen bidrar såväl till forskningen på området som till det allmänna intresset för Chydenius tankegångar både i Finland och i Sverige samt på andra håll i världen. Projektet är av nationellt litterärt intresse.

Stiftelsen genomför projektet åren 2006 – 2010 i samarbete med Chydeniusinstitutet vid Karleby universitetscenter och garantiföreningen för Chydeniusinstitutet. Stiftelsen svarar särskilt för anskaffandet av privat finansiering för detta ändamål till ett uppskattat värde av sammanlagt 888 700 euro. Genomförandet av projektet följs upp av en styrgrupp och redigeringen stöds av ett redaktionsråd under ledning av stiftelsens ordförande.

Redigeringen har framskridit inom alla sektorer: arkivforskning, digitalisering, översättningar, forskning och kommentarer. Den engelska översättningen är rätt långt framskriden: som bäst är man på jakt efter en utländsk förläggare, vilket skulle underlätta distributionen internationellt.

Övriga publikationer

Stiftelsen har fortsatt sin publikationsverksamhet under det gångna året. I anledning av jubileumsåret för Finlands självständighet gav stiftelsen ut en bok som diskuterar arvet i globaliseringens tidevarv efter den kosmopolitiskt tänkande Anders Chydenius och J.V. Snellman, som arbetade för nationalstatsidén. Artiklarna baserar sig på de föredrag som hölls under seminariet i Karleby i anledning av Snellmans 200-årsjubileum.

Boken "***Suomalaisia vai maailmankansalaisia? Chydenius, Snellman ja globalisaatio***" har redigerats av forskare Pertti Hyttinen och gavs ut i samband med styrelsens sommarmöte i Karleby den 10 juni. Förordet har skrivits av **Paavo Lipponen**. Boken har delats ut till stiftelsens

ANDERS CHYDENIUS
SÄÄTIÖ • STIFTELSE • FOUNDATION

samarbetspartners och till bibliotek. Den finns till påseende i elektronisk form på stiftelsens webbsidor.

Sommarseminariet

I samarbete med Oskari Tokoi -sällskapet, undervisningsministeriet, städerna Karleby och Kannus samt Mellersta Österbottens förbund ordnade stiftelsen **ett jubileumsseminarium för 90-år av parlamentarism i Finland: Med arvet efter Tokoi och Chydenius mot framtiden** som ägde rum i Karleby och Kannus 11.6.2007 kl. 13 - 20. Seminariet var ett bidrag till det riksomfattande firandet av 90-årsjubileet för Finlands självständighet. Seminariet var mycket lyckat och hade ca 150 deltagare. Programmet som ordnades i Karleby- respektive Tokoi-salen var följande:

VÄLKOMSTHÄLSNING

- Ordföranden för arrangörskommittén, riksdagsledamot *Jutta Urpilainen*
- Statssekreteraren vid undervisningsministeriet *Stefan Johansson*

ANDERS CHYDENIUS OCH FRIHETSTIDENS POLITISKA KULTUR

- Docent, filosofie doktor *Joachim Mickwitz*

OSKARI TOKOI, POLITIKER UNDER SJÄLVSTÄNDIGHETSTIDENS BRYTNINGSÅR

- Docent, politices doktor *Eino Ketola*

TOKOI-MONOLOG

- *Toni Kangas*

ARVET EFTER TOKOI OCH CHYDENIUS I DAGENS FINLAND OCH EUROPA

- Chefdirektören för Finlands Bank, f.d. Europakommissionär *Erkki Liikanen*

KOMMENTAR

- Vice ordföranden för Riksdagens framtidsutskott *Jyrki Kasvi*

AVSLUTANDE ORD

- Ordf. för garantiföreningen för Chydenius-institutet, stadsdirektör *Antti Isotalus*

VÄLKOMSTHÄLSNING

- Kannus stadsdirektör *Terttu Korte*

RIKSDAGENS HÄLSNING INFÖR JUBILEUMSÅRET

- vice talman *Johannes Koskinen*

SYNPUNKTER PÅ TOKOIS LIVSVERK

- Oskari Tokoi -sällskapets hälsning, ordförande *Manu Kumpulainen*
- scener ur dramat "Nousee kuin liekki"

Informationsfrihetens dag

ANDERS CHYDENIUS
SÄÄTIÖ • STIFTELSE • FOUNDATION

Under det gångna året inledde stiftelsen firandet av den svensk-finska "informationsfrihetens dag" för att hedra den nordiska offentlighetsprincipen. I enlighet med styrelsens initiativ föregående år firades dagen på årsdagen av införandet av tryckfrihetsförordningen i Sverige-Finland (2.12.1766) den 2 december.

Seminarier i anledning av informationsfrihetens dag

Stiftelsen ordnade ett seminarium i anledning av informationsfrihetens dag med stiftelsen för Helsingin Sanomat den 30 november kl. 12-14 på Päivälehtis museum i Helsingfors, före det första Chydenius-forumet i början av december i Helsingfors. Programmet under seminariet för "Informationsfriheten idag" var följande:

Välkomsthälsning

Janne Virkkunen, ordförande för stiftelsen för Helsingin Sanomat

Utmaningar för offentlighetsprincipen

Tuija Brax, justitieminister

Yttrandefrihet och media

Niklas Ekdal, chef för ledarredaktionen på Dagens Nyheter

Paneldebatt

riksdagsledamot Heidi Hautala

chefredaktör Matti Kalliokoski

professor Olli Mäenpää

Avslutande ord

Anders Chydenius-stiftelsens ordförande Gustav Björkstrand

President **Mauno Koivisto** hedrade seminariet med sin närvaro. Ordet leddes av stiftelsens ombud **Juha Mustonen** och paneldebatten av styrelsens medlem **Kristiina Kouros**. Antalet deltagare var ca 60. Enligt arrangörernas samstämmiga bedömning lyckades seminariet så väl att det vore värt att göra en tradition av det.

Utdelning av Chydenius-medaljen

I anledning av Informationsfrihetens dag beslöt stiftelsen dela ut en Chydenius-medalj "för internationellt betydande verksamhet för Chydenius öppenhetsprincip". Detta första år ville stiftelsen uppmärksamma vikten av öppenhet inom näringslivet och för utarbetandet av innovationer. Operativsystemet Linux har varit en banbrytande förebild för utarbetandet av modeller som bygger på öppna källkoder. Därför beslöt stiftelsen i samråd med garantiföreningen för Chydenius-institutet att bevilja medaljen till **Linus Torvalds**, som utvecklat operativsystemet Linux.

ANDERS CHYDENIUS
SÄÄTIÖ • STIFTELSE • FOUNDATION

Ceremonin ägde rum den 14 december i Chydenius-kabinettet på restaurang Ostrobotnias festvåning. Medaljen överräcktes av ordföranden för stiftelsen **Gustav Björkstrand** och ordföranden för garantiförening för Chydenius-institutet **Antti Isotalus** samt vice talman **Johannes Koskinen**. I presskonferensen (kl. 11-12) deltog bl.a. Reuters, Helsingin Sanomat, Taloussanomat, Uutispäivä Demari, FNB, YLE-TV, MTV3, Radio Vega samt tidningar Keskipohjanmaa, Kokkola-lehti och Österbottningen. I lunchen (kl. 12-13) deltog stiftelsens inbjudna samarbetspartners direktören för Forum Virium i Helsingfors **Jarmo Eskelinen**, vice talman Johannes Koskinen och president **Mauno Koivisto**.

Information, samarbete och kontaktnät

Stiftelsen har använt sig av sin hemsida www.chydenius.net för information om stiftelsen och för att publicera material. Via hemsidan har hittills 77 personer registrerat sig på stiftelsens postningslista. Även stiftelsens publikationer finns tillgängliga på webbsidorna i elektronisk form. Dessutom har stiftelsens informerat media om sin verksamhet. Medaljutdelningen var en betydande PR-mässig satsning.

Stiftelsens nätverk av sakkunniga och samarbetspartners har breddats. För sommarseminariets del intensifierades kontakterna till undervisningsministeriet och riksdagen i samarbete med Oskari Tokoi -sällskapet. Det nya samarbetet med stiftelsen för Helsingin Sanomat var en betydande landvinning för firandet av informationsfrihetens dag. För att befrämja EU-debatten har stiftelsen samarbetet med Finlandssektionen inom Europeiska kulturfonden. I tecknet för Märkesåret 1809 har stiftelsen intensifierat kontakterna till Svenska Litteratursällskapet, Sveriges ambassad i Helsingfors, Hanaholmens kulturcenter, Dagens Nyheter, Sitra och statsrådets kansli.

Förvaltning

Styrelsens sammansättning år 2007:

Gustav Björkstrand	ordförande
Sverker Gustavsson	vice ordförande
Martti Eurola	medlem
Antti Isotalus	medlem
Asmo Kalpala	medlem
Kristiina Kouros	medlem

ANDERS CHYDENIUS
SÄÄTIÖ • STIFTELSE • FOUNDATION

Raimo Sailas	medlem
Sinikka Salo	medlem
Krister Ståhlberg	medlem

De medlemmar som stod i tur att avgå år 2007 var Sinikka Salo och Antti Isotalus som utsetts av Karleby stad samt Kristiina Kouros som utsetts av styrelsen själv. Samtliga omvaldes i styrelsen.

Styrelsen har haft tre möten. Årsmötet hölls 20.2.2007 i Esbo. Stiftelsens ombud under året var pol.mag. Juha Mustonen. Revisorer var Mikael Forss (GRM) och Kai Karjaluo to samt vice revisorer Sirpa Pihlajaniemi (GRM) och Veli Vatanen.

Ekonomi och medelanskaffning

Stiftelsens bokslut för året var 50 208,62 € på vinst. Stiftelsen har under det gångna året inlett flera olika verksamhetsformer som krävt en ekonomisk insats.

Skattestyrelsen beslöt 5.3.2007 bevilja skattefrihet för donationer till stiftelsen även för åren 2007-2011. Stiftelsen har fortsatt medelanskaffning både för bidrag till verksamheten och för att öka sitt kapital.

Stiftelsen har fått följande donationer för projektet med samlingsutgåven under det gångna året:

Karleby stad	10.000
Finlands Bank	10.000
Riksbankens jubileumfond	40.815,43
Kungl. vitterhetsakademien	32.829,94
Summa	93.645,37

Stiftelsen har fått följande donationer för sin verksamhet under det gångna året:

Karleby stad (årligt bidrag)	15.000
Pohjolan Voima	2.000
Metso	1.000
Tietoenator	2.000
Summa	20.000

ANDERS CHYDENIUS
SÄÄTIÖ • STIFTELSE • FOUNDATION

Stiftelsens reglerade kapital (40.000 €) har placerats i instrument med korta räntor. Vid årsskiftet uppgick de deponerade medlen till 87.505,88 euro och stiftelsens sammanlagda förmögenhet till 121.199,50 €.